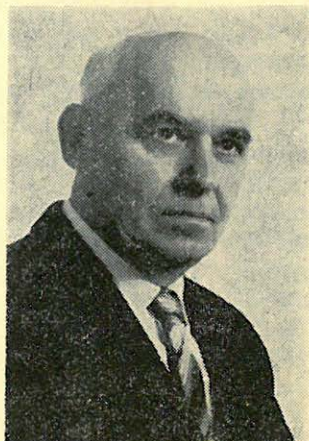

EGYESÜLETI HÍREK

Dr. Csókás János egyetemi tanár 70 éves

Csókás János egyetemi tanár, – a Nehézipari Műszaki Egyetem Geofizikai Tanszékének 1956-tól 1983-ig tanszékvezetője – 1988. december 15-én töltötte be 70. életévét. Geofizikus nemzedékek elhivatott oktatóját, a geofizika több területét továbbfejlesztő, kiemelkedő tudóst ebből az alkalomból tiszteletteljes szeretettel köszönti a magyar geofizikusok közössége.

Csókás János professzor a Pázmány Péter Tudományegyetem természettan – mennyiségtan szakos tanári oklevelével a Magyar Amerikai Olajipari Rt.-nél 1941-ben kezdte geofizikusi pályáját. Eötvös-inga és graviméteres mérésekkel, feldolgozásukkal és értelmezésükkel foglalkozott. 1950-ben Tárczy-Hornoch Antal és Kántás Károly professzorok meghívták a speciális geofizikai képzés várható beindítása miatt Sopronba a Műszaki Egyetem Erdő- és Földmérőmérnöki Kara Fizika Tanszékére. A Geofizikai Tanszéknek – ami az önálló Földmérőmérnöki Karhoz tartozott – megalakulásától – 1951-től – alapító oktatója. Meghatározó szerepe volt a geofizikusmérnökök képzésének megszervezésében, a tananyag összeállításában és annak a tanszéki légkörnek, munkaszellemnek kialakításában, ami a mai napig tovább él. Munkájának elismerése, hogy már 1953-ban docens lett.

Kántás professzor távozása után 1956-ban vette át a Geofizikai Tanszék vezetését. 1959-ben a Bányamérnöki Karral együtt a Geofizikai Tanszék is áttelepült Miskolcra a Nehézipari Műszaki Egyetem székhelyére. Csókás János professzor itt kapta meg 1959-ben egyetemi tanári kinevezését.

Közben 1956-tól 1959-ig a Magyar Állami Eötvös Loránd Geofizikai Intézet igazgatóhelyettese volt. Egyetemi docensi feladatait azonban félállásban ekkor is ellátta.

Csókás János professzor széles látóköre biztosította, hogy Miskolcon több oktatási reform lehetőségét jól kihasználva a mindenkori követelmények körütekintő figyelembevételével alakult a geofizikai képzés menete. Elérte azt is, hogy a geológusmérnökök és bányamérnökök képzésében megfelelő súlyt kapott a geofizika.

Törvényszerű volt, hogy a kiváló adottságú professzor munkájára szükség lett az egyetemi szintű vezetésben is. 1972-től 1978-ig két cikluson keresztül rektorhelyettesi tisztséget töltött be.

A tanszékvezetői megbízások érvényben levő rendszere szerint a Geofizikai Tanszék 65 éves koráig – 1983-ig – vezette. Oktatási, egyetemi tanári feladatait azonban azóta is a tőle megszokott elkötelezettséggel és alaposással látja el. Gazdag élettapasztalatával, tekintélyével továbbra is segíti a Geofizikai Tanszék minden feladata ellátásában.

Csókás János professzor oktatói és tanszékvezetői munkáját pályája minden szakaszában az igényesség, a korszerűség és a hallgatókkal a jó emberi kapcsolatokra épülő, aktív együttműködés kialakításának szándéka vezette. Ezt várta el tanszéke minden oktatójától is. A korszerű tananyag kialakítására a szakirodalmat sokkal szélesebb témakörben dolgozta fel, mint ahogyan azt kutatómunkája igényelte. Az elmélyült búvárkodásából és saját kutató munkájából származó ismeretanyagot hallgatói, kollégái részére egyetemi jegyzetek formájában rendszeresen közkinccsé tette. Első jegyzete 1955-ben jelent meg, a tizenegyedik pedig most van megjelenőben. Tanszékvezetőként évről évre alakította és alakíttatta nemcsak a tananyagot, hanem a hallgatókkal való foglalkozás módját, menetét is. Az a törekvés vezette, hogy hallgatói az egyetemi évek alatt a biztos elméleti alapok elsajátítása mellett az önálló gyakorlati munka eredményeinek élményét is megszerezzék. Híve volt annak és el is érte, hogy a geofizikai ágazat hallgatói sok szakmai és emberi szállal kötődjenek a tanszékhez.

Előadásai élményt jelentőek. Magas szakmai színvonaluk mellett jó humorral is fűszerezettek. Ugyanakkor bővelkednek olyan tartalmas eszmefuttatásokban, amelyek túlmutatnak a szakmai témán és felvillantják sokoldalú érdeklődési körét és humánumát.

Csókás professzor mindig lényegesnek tartotta, hogy a geofizikai munkahelyek szellemi és műszerezettségi potenciálja, a geofizikai mérések eredményei megfelelő helyet kapjanak az oktatásban. Ennek érdekében jól működő oktatási kapcsolatokat épített ki elsősorban a Magyar Állami Eötvös Loránd Geofizikai Intézettel, az Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt Geofizikai Kutató Vállalatával és többi vállalatával is. Fontosnak ítélte és kiépítette a tanszék nemzetközi kapcsolatait, amelyek közül ki kell emelni a freibergeri Bányászati Akadémia, a moszkvai Bányászati Egyetem és bochumi Ruhr Egyetem geofizikai intézeteit.

Csókás János professzor tudományos munkássága meglepő sokoldalúságot mutat. Ez nyilvánvalóan összefügg széles körű oktatási témakörével, a tanszék felé megnyilvánuló sokirányú igényvel, de azzal is, hogy mindig vonzották a megoldandó aktuális feladatok. Lelkesedése magával ragadta tanszéki kollégáit is egy-egy általa fontosnak ítélt kérdés kidolgozásában.

Egyetemi oktatóként legelőször fúrómagok radiológiai vizsgálatával foglalkozott. Később bauxittelepek gravitációs, mágneses és geoelektromos kutatásait vezette a Magyar Tudományos Akadémia támogatásával. Ezért többször részesült akadémiai elismerésben. Részt vett a tellurikus és magnetotellurikus módszer hazai bevezetésében. Kidolgozta a fúróiszapban oldott gázok detektálására szolgáló műszer alapelvét, aminek alapján a műszer elkészült. Ebben a témában írta 1959-ben kandidátusi értekezését.

Termikus műszert konstruált a bányatüzekkel és a karsztvízzel kapcsolatos bányabeli geofizikai mérésekhez és sikerrel alkalmazott módszert adott át a szén- és bauxitbányászatnak. Az irányított áramterű geoelektromos szondázásról írt cikke külföldön is visszhangot keltett, a módszer társszerzőkkel szabadalmat nyert.